

Társulás

Új társulás alakult a szegedi járásban. A balástyai Móra Ferenc, a kisteleki Új Élet és a csengelei Aranyhomok Termelőszövetkezet megállapodott, hogy a jövőben kölcsönösen segítik egymást. Az állatok tartására, a takarmányok termesztésére szövetkeztek. Közösen vásárolnak olyan gépeket, amelyek egy-egy gazdaságnak nem lennének kifizetődők. Főleg a gyepék termőbő tételeihez szükséges gépeket vásárolnak a társulás számlájára. A takarmányozás segítésére a három téesz csaknem 2 millió forint vagyoni hozzájárulást vállalt. Egységes technológiát dolgoznak ki az ésszerűbb gazdálkodásra.

A társult szövetkezetekben szarvasmarhát, hizómarhát és juhot tartanak. Egyezkedtek a melléktermékek közös hasznosításáról is. Szakmai tanácsokat ad az újonnan létrejött társulásnak az AGROCOOP Állattenyésztési és Takarmánytermesztési Rendszer és a Csongrád megyei Takarmányozási és Állattenyésztési Felügyelőség is.

Szegeddel ismerkedett a Komszomol-delegáció

Az odesszai ifjússági vezetők tegnap látogatást tettek a DÉLEP-nél. Ezt követően Gyárfás Mihály, a megyei pártbizottság titkára a pártbizottságon fogadta a vendégeket. Iván Kopanszkijt, az Odessza Területi Komszomol Bizottság másodtitkárát, Vitalij Balankót, az Odesszai Autógyár Komszomol Bizottságának titkárát és Jelena Litkát, a területi Komszomol Bizottság tagját. Délután a szegedi Ifjúsági Házal, majd az Élelmiszeripari Főiskola szakmai és politikai munkájával ismerkedtek a szovjet ifjússági vezetők.

A közgyűlés tartalékai

A mezőgazdaság tervei egyre jobban feszülnek. Ha azt olvassuk, hogy ennek vagy annak a növénynek a termésatlágát ennyi meg ennyi százalékkal emelik, hozzá kell gondolnunk, ugyanaz a százalék sokkal nagyobb értéket jelent most, mint három évvel ezelőtt. Ha magasugrásnál valaki egy méter helyett egytízet ugrik, százalékkal kifejezve nagyobb eredményt ér el, mintha az egykilencven helyett a két métert viszi át. A tavalyi teljesíthetőség fölső határára kell ráfejelnie minden gazdaságnak azt a többletet, amit tavaly nem sikerült elérniök, idén viszont muszáj. Ennek ellenére muszáj, hogy a sokat emlegetett mezőgazdasági föl-tételek szigorodnak, arról pedig szinte semmit sem tudhatunk, milyen lesz az időjárás.

Biológusok azt mondják, köztermesztésben álló növényeink zöme képes többet teremni, de ennek ára van: jobban kell dolgozni érte. Néha többet, néha másként. Csakhogy idén megint sokan mennek nyugdíjba, a több munkát felfelhetően kevesebb embernek kell elvégeznie, és sokszor munkába kell állítani az elköptott gépeket is, mert az új igen drága. Elő kell vennünk azokat a tartalékainkat, amit a munka megszervezése még adhat, mert csak akkor várható, hogy minden ember ott dolgozik, ahol legnagyobb szükség van rá, és ott a tőle telhető legjobb dolgozik.

Zárszámadó közgyűlések küszöbén állnak a szövetkezetek. Vannak, akik azon vitatkoznak, ünnepnek kell-e tekintenünk a közgyűlést, vagy munkának inkább. Ahol tavaly jól dolgoztak, ott ünnepeljenek nyugodt szívvel és jó kedvvel, mert rászolgáltak, de ott is inkább csak a közgyűlés végén érdemes kedvre kerekedni, mert arra az egy napra annyi elvégeznie való jut, hogy minden résztvevőre szükség van. Nem ám úgy csak, hogy írja alá a jelenléti ívet, mert anélkül nem lesz határozatképes a közgyűlés, hanem úgy, hogy fölfelelően szóljon is bele, akinek mondanivalója van. Az a munkamegosztás, hogy az asztalnál beszélnek, a padon ülők pedig szavaznak, igen sokszor megbosszulta már magát. Aki netán azt hiszi, így kell ennek lennie, mert máskor is így volt, gondoljon végig egy példát: a százehtektáros búzatábla előtt megáll húsz kombájn, de csak egy csetteg a sörök között, akkor igen rossz aratásról beszélünk. Lehet, hogy az elnök beszámolója összefoglalja, amit száz ember el tudna mondani, de a másik két-háromszáz embernek még lehet mondanivalója. Ha van, mondja el fölfelelően! A több terméshez minden létező erőt össze kell fogni, és minden elképzelhető akadályt el kell hárítani. A lehető legnagyobb akadály az lenne, ha másképpen értenének valamit a padok között, és úgy mennének haza, hogy szó nélkül hagynák.

Formára tekintve, azt a közgyűlést tartják jónak, ahol kevés a beszéd, van néhány hozzászóló, aki zsebből mondja el véleményét, és egybehangzó a szavazat, mert nincs ellenvélemény. Vannak azonban, akik azt a nézetet vallják, nem lehet jó a közgyűlés, ha csak egy nyomós ellen-értet is hazavisz valaki kimondataján. A bölcs gyülekezet szókimondó véleménye csak előre vihet, a hallgatás, az elhallgatás viszont hátrafelel húz.

Rejtjeles beszéd ez így, elmondom világosabban. A közvéleményt igen-igen fölborzolja, ha azt hallja, ebben vagy abban a szövetkezetben visszaéléseket lelelezték.

Igaz, az igaz van a közvéleménynek, és joggal követel méltó büntetést. Elkerülhetetlenül fölmerül azonban a gondolat, miért akkor derül ez ki, ha külső ellenőrök kezdik kapargatni? Akik ott vannak a szövetkezetben, semmit nem láttak, semmit nem hallottak? Nyugodtan mondhatjuk, láttak is, hallottak is, hiszen a belül levők közül hívta föl valaki a vizsgáló hatóságok figyelmét. Szó sele sem érheti a bejelentőt, törvény garántálva védelmét, de mennivel egyszerűbb lett volna, ha a bejelentés előtt két hónappal a közgyűlés már intézkedhetett volna. Előállt az a furcsa helyzet, hogy mindenki bizalmat szavazott annak, akiről néhányan már tudták, hogy vaj van a fején. Lehetett az a közgyűlés formailag akár előkelő is, olajozottan pórgóhtettek a napirendi pontok, egyik fontos köteletségének mégse tudott eleget tenni.

A formális közgyűlés azért nem ér semmit, mert hatása soha nem formális. Ha előadja valaki a tőle telhető legnagyobb szakmai precizitással, hogy ebben az évben ezt meg ezt tesszük a többi érdekében, de a tagok fele nem érti meg minden szavát, akkor a jó gondolat támogatóitól, a végrehajtásban együttműködőkől fosztja meg magát a szövetkezet. Az pedig régen bebizonyosodott már, lehet egy vezető a mezőgazdaság legjobb képzettséggel, ha nem tudja megértetni magát a tagokkal, nagyszerű elképzelése dugába dőlnek sorozatban.

Vannak a közgyűléseknek szertartásos ismétlődő részei. Megválasztják az elnökséget, a jelölő bizottságot, a jegyzőkönyv vezetőjét, a jegyzőkönyv hitelesítőit, a szavazatszedő bizottságot, szép hagyományként egyre több helyen köszöntik a nyugdíjba menőket és a legjobban dolgozó maradókat, elmondja az ellenőrző bizottság elnöke, mit vettek észre egész évben, a döntőbizottság vezetője is előadja, milyen panaszban hogyan tettek igazságot, előterjesztődik a beszámoló megszavazása, fölfelelő a tervek, megvitatják és megszavazzák azt is, Testes közgyűlésre elegendő program ez önmagában is, de csak akkor nevezhető mégis, amelyik csak erre képes. Most van együtt szinte a teljes tagság, most van a legjobb alkalom rá, hogy mindent megbeszéljenek, amit valaki fontosnak tart.

Főlemelkedni a hozzászólók közül azok szoktak először, akik egyetértetnek az előterjesztéssel. Nagy szükség van a támogató egyetértésre, bőske is lehet az a vezetőség, amelyiket sok hozzászóló támogat. Néha akad egy-egy fölparikázódott visszafeléleselő is. Elfojtott indulati hirtelen szakadnak föl, robbannak szinte, néha túloz is, de értani nem árthat. Az hiányzik legtöbbször, amit ez alá a címszó alá szoríthatnánk: beszéljünk meg emberek! Ebben befelenek is, elterveztük ugyan, hogy többet fejunk, de az abrakot máshová vitték, az is, hogy azért pusztult el sok malac, mert enni nem kapott, meg az is, hogy igaza volt a fökertésznek, amikor rászorított bennünket a barackfák ümördi metszésére. Ha ezt a hangulatot el tudnánk ültetni a közgyűléseken, biztosra vehetünk, hogy a sokat emlegetett, de részleteiben föl nem tárt tartalékok már ebben az évben kamatoznak. A közgyűlések tartaléka éppen ez, a nyílt, nyugodt és okos eszmecsere. Az egváni felelősséget is felszínre hozná a közös munkában.

Horváth Dezső

Döntési, érdekeltségi rendszer

Célszerűbb vállalati szervezetek

A gazdaság irányításának fejlesztésével és a hatékonyság fokozódó követelményeivel összhangban napirendre került a vállalati szervezetek felülvizsgálata és korszerűsítése. Mint ismeretes, eddig megszűnt öt nagy gazdálkodó szervezet, mégpedig a boripari, a cukoripari, a dohányipari, a szénbányászati és az útépitő tröszt, az ezekhez tartozó vállalatok teljes jogi és gazdasági önállóságot nyertek. Néhán nagyvállalat is megszűnt, amelyeknek gyáregységei önállósultak, jó néhány nagyvállalatból pedig le és önálló vállalként működik tovább.

E folyamatról a Pénzügyminisztériumban elmondták: a magyar gazdaság, s főképpen az ipar vállalati, szervezeti összetételéről, a nagy- és kisvállalatok szerepéről, arányáról folyó eszmecsere változó intenzitással voltaképpen az 1968-as gazdasági reform óta napirenden van. S míg korábban, a mennyiségi szemlélet eluralkodása idején az a nézet kerekedett felül, hogy a szocialista gazdálkodás előnye legfőképpen a nagy vállalati szervezetekben bontakozhatnak ki, s ezért kell a kisebb gazdálkodó egységeket összevonni, addig a hetvenes évek elején elsősorban a kooperáció zavarok, s a létszámihiány okozta nehézségek áthidalása indította a nagyvállalatokat arra, hogy az ágazati minisztériumok segítségével magukba olvasszanak több, azelőtt önálló kisvállalatot. Ez vezetett oda, hogy miközben az elmúlt tíz esztendőben a gazdasági tervezés, a központi irányítás és szabályozás jelentősen fejlődött, addig gazdaságunk vállalati, szervezeti felépítése lényegében még az 1968 előtti időjegyét viseli magán, vagyis túlzottan centralizált. Ez főleg a változott külső és belső feltételekhez való rugalmas alkalmazkodást nehezíti. Hiányoznak azok a kis- és középvállalkozások, amelyeknek tevékenysége kiegészíti, segíti a nagyvállalatok munkáját, megszüntet különféle hiányokat. Főképpen a feldolgozóiparokban, a nagy választékot igénylő fogyasztási cikkek gyártó ágazatok-

ban, a nagyipari termelés kiszolgáló, ügynevezett háttérpárv tevékenységek, s a fogyasztási szolgáltatások területén van szükség jól szervezett, korszerű kis- és középvállalatokra, üzemekre.

Ezért vált szükségessé a vállalati szervezetek felülvizsgálata és korszerűsítése. Az eddigi döntések eredményeképpen a korábbi tröszt vállalatokból és gyáregységekből összesen körülbelül hetven új, önálló vállalat alakult.

A szervezeti változásoknak hatása van a vállalatok gazdasági-pénzügyi helyzetére is. Mindenképpen jobban felismerésre kerülnek a gazdaságos és a nem gazdaságos tevékenységek, kedvezőbb a lehetőség, közvetlenebb az anyagi érdekeltég a gazdaságosság növelésére, a termelési szerkezet javítására, a hatékonysági tartalékok feltárására.

Az arányosabb, rugalmasabb vállalati szervezeti struktúra kialakításának csak egyik módja a trösztök, vállalatok átalakítása. Nem kevésbé fontos új, kisebb vállalatok, vállalkozások létesítése azokon a területeken, ahol ezek hiánya különösen nagy feszültségeket okoz. E folyamat előmozdítására kormányzati utasításra külön jogszabályokat dolgoznak ki az illetékes irányító szervek és hatóságok, hogy lehetővé tegyék kisebb szövetkezetek, szövetkezeti szakszoportok létrehozását, bizonyos szolgáltatási feladatok ellátására a magánkezdemenyezés fokozottabb bevonását. (A kereskedelemben és a vendéglátóiparban a kis üzletek bérbeadásának, illetve az ügynevezett szabadkasszás rendszernek a kibővítése és újbóli szabályozása már megtörtént.)

A jogszabályok lehetővé teszik, hogy több vállalat alapíthasson közös vállalatot, de célszerű lenne lehetővé tenni azt is, hogy egy-egy vállalat létrehozasson ügynevezett leányvállalatot is. Ez olyan tevékenységeknél látszik előnyösnek, amelyek az anyavállalat irányítása, felügyelete mellett jogilag önálló vállalat formájában ész-

szelűbben, gazdaságosabban szervezhetők meg. Más jogszabályok módosítása pedig feloldhatja azokat a túlzott bürokratikus kötöttségeket, amelyek jelenleg a vállalati profil módosítását, a jövedelmezőség növelését segítő új tevékenységek kialakítását akadályozzák.

El kell érni, hogy a vállalati szervezeti struktúra a jövőben ne időszakonkénti kényszerű állami beavatkozással módosuljon, hanem az indokolt és célszerű formák kialakítását és a gazdasági környezeti változásainak hatására (a később kidolgozandó jogszabályok alapján) a vállalatok, a tanácsok és más szervek kezdeményezék, s ily módon a szervezet képes legyen a belföldi és külföldi kereslethez a legracionálisabb módon alkalmazkodni.

Jelentős feladat a trösztökön és vállalatokon belüli irányítási, döntési, érdekeltségi rendszer korszerűsítése is.

Ahhoz azonban, hogy a gazdálkodó szervezetek belső irányítási és érdekeltségi rendszere fejlődjön, nemcsak a vállalati vezetők iránt kell egyértelmű követelményeket támasztani, hanem azokat a vállalatokon kívüli gazdasági, társadalmi tényezőket is végig kell gondolni, amelyek nehezítik e téren a fejlődést. A vállalatok belüli gazdasági demokratizmus szélesítése, a dolgozók kezdeményezésének, aktivitásának eddiginél jobb kibontakozása nem nélkülözhető és ehhez is meg kell teremteni a feltételeket. (MTI)

Kiállításra készülnek

Protex '81 címmel nemzetközi kikötőfejlesztési kiállítást és konferenciát tartanak májusban a hamburgi városban. A rendezvénysorozat a magyar ipar is jelen lesz; a Hungexpo közvetítésével bemutatja hajóipari és elektronikai termékeit.

Mint a hamburgi vásárok szervezői kedden, a Duna-

Intercontinental-szállóban tartott sajtótájékoztatójukon elmondták, eddig 18 országból 200 cég jelentkezett kiállítónak. A magyar ipart főleg a Magyar Hajó- és Darugár képviseli, konténereket, különböző darukat állít ki. Részt vesz a kiállítás a MOM és a Videoton is, elektronikai mérőműszerekkel, geodéziai felszerelésekkel. (MTI)

Gyűjtik a rózsét

Elérkezett a rözseggyűjtés ideje a hullámterti erdősegekben. Lefűrészelik az öreg fák koronáját, a koronákról pedig lemetszik, darabolják a gallyakat, ez az ügynevezett botolás. Az öreg fáknál alkalmazzák ezt a módszert azzal a céllal is, hogy ne növekedjenek túlságosan magasra, jobban védjék áradások idején a gátakat a hullámveréstől.

Az Alsótiszavidéki Vízügyi Igazgatóság folyószakaszain több mint 2 ezer hektárt borítanak erdősávok, amelyeket rendszeresen gondoznak, hogy minél egészségesebb, a töltéseket a víz romboló hatásától biztonságosan védő állományt alakítsanak ki.

Valamikor — egy évtizede még — körülbelül 200 ezer kéve rózsét gyűjtöttek össze telente a Tisza alsó szakaszának erdőségeiben. Ma — az árvédelmi és a folyószabályozási technológiák fejlődése folytán — sokkal kevesebbre van szükség. Előtérbe kerül ugyanis a műanyag felhasználása.

A rózsé betakarítása elsősorban a vízügyi építőmunkások feladata, de a falvak mezőgazdasági dolgozói is — a téli holt idején — szívesen vállalkoznak erre a munkára. Ügynevezett részes kitermelést végeznek, a vízügyi célokra nem megfelelő gallyakat elvihetik és így olcsó tüzelőanyaghoz jutnak.

Konferencia

A versenyképes vállalat műszaki fejlesztésének irányítása címmel konferenciát rendez január 24-én és 25-én Győrött az MTE SZ Szervezési és Vezetési Tudományos Társasága — jelentetők be kedden sajtótájékoztatót a Magyar Sajtó Házában. A hét végi tanácskozást — melyen több mint 400 hazai szakemberként vállalat vezetők és kutató vesz részt — az indokolja, hogy a most kezdődött tervidékszabványulatszerep vár a vállalati műszaki fejlesztésre.

Az információs nélkülözhetetlen feltétele annak, hogy a kutatók, fejlesztők, gyártók egy-egy feladat végrehajtásában együttműködjenek. Az információcserét elindító 77 előadás hangzik el a "műszaki" fejlesztést érintő legfontosabb témákban. Ismertetik a VI. ötéves terv kutatási, fejlesztési feladatait. A sajtótájékoztató elmondották: élénk vitát várnak a felesleges, párhuzamos kutatások témájában.